

N:o 9.

Ank. till Riksd. kansli den 1 april 1892, kl. 1 e. m.

*Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om
ändrad lydelse af § 23 riksdagsordningen.*

Hvarje ledamot af Riksdagens Andra Kammare åtnjuter, enligt § 23 riksdagsordningen, af statsmedel ersättning för resekostnad till och från Riksdagen samt arfvode af 1,200 kronor för hel lagtima riksdag, men i de fall, att antingen Konungen upplöser riksdag, innan den varit fyra månader tillsammans, eller ledamot af kammaren eljest afgår från sin befattning under riksdagen innan fyra månader af dess sammanträde förflutit, eller riksdagen sammanträder i följd deraf att Konungen, med upplösande af riksdag, förordnat om nya val, så ock under urtima riksdag, undfår kammarens ledamot, jemte resekostnadsersättning, i dagtraktamente tio kronor, hvilket dock ej må öfverstiga sammanlagdt 1,200 kronor.

I afseende å dessa riksdagsmannaarfvoden anför herr *G. Andersson* i en inom Första Kammaren väckt, till utskottets behandling hänvisad motion, n:o 31, att de af Andra Kammarens ledamöter, som ej vore bosatta i Stockholm, naturligen kände tyngden af riksdagsbesväret långt mera än de i hufvudstaden boende, då ju dessa icke behöfde lemna hemorten under riksdagen och således kunde till ganska väsentlig del sköta, jemte riksdagsgöromålen, äfven egna angelägenheter; och då vid bestämmande af arfvoden till ledamöter i komitéer, som af Kongl. Maj:t tillsattes, i allmänhet gjorts gällande den praxis, att ledamot, som varit bosatt inom Stockholm, tillagts hälften så stort arfvode som öfriga ledamöter, borde därför, enligt motionärens åsigt, enahanda grund äfven tillämpas vid bestämmande af arfvode åt ledamöterna

Bih. till Riksd. Prot. 1892. 3 Saml. 9 Häft. (N:o 9.)

af Riksdagens Andra Kammare. Arfvodets belopp borde nemligen vara bestämdt med hänsyn dertill, att det motsvarade riksdagsmannens verkliga kostnad eller uppoffringar för uppdragets utförande, men det borde icke vara större, än hvad nämndt blifvit, på det att icke personer skulle dragas till riksdagsmannaskapet för arfvodets skull. Det belopp, som genom förslaget antagande skulle inbesparas åt statsverket, komme att utgöra 14,400 kronor årligen.

I enlighet med hvad sålunda blifvit anfördt föreslår motionären, att Riksdagen måtte antaga följande förslag till ändring af § 23 riksdagsordningen att hvila till vidare grundlagsenlig behandling:

§ 23.

Mom. 1. Ledamot af Andra Kammaren, som icke är bosatt i stad, der Riksdag hålles, åtnjuter af statsmedel ersättning för resekostnad till och från riksdagen samt arfvode af ett tusen tvåhundra riksdaler för hvarje lagtima riksdag; dock att, när antingen Konungen upplöser riksdag, innan den varit fyra månader tillsammans, eller ledamot af kammaren eljest afgår från sin befattning under riksdagen, innan så lång tid af dess sammanträde förflutit, så ock under urtima riksdag, kammarens ledamot undfår, jemte resekostnadsersättning, i dagtraktamente tio riksdaler, hvilket dock ej må öfverstiga sammanlagdt ett tusen tvåhundra riksdaler. Ledamot af Andra Kammaren, som är bosatt i stad, der Riksdag hålles, åtnjuter af statsmedel i arfvode eller i dagtraktamente, der sådant eger rum, hälften af hvad ofvan är sagdt.

Mom. 2. Den ledamot af kammaren, som icke i rätt tid vid riksdagen sig inställer, skall för hvarje dag han uteblifver vara förlustig af arfvodet ett belopp, som motsvarar det honom enligt nästföregående moment tillkommande dagtraktamente.

Utskottet finner det visserligen icke kunna bestridas, att ledamot af Andra Kammaren, som har sitt hemvist i stad, der riksdag hålles, icke behöfver i sin egenskap af riksdagsman vidkännas några särskilda utgifter för bostad och uppehälle i samma stad. Men då riksdagsmannaupdragets fullgörande i många fall icke kan förenas med embete eller tjenst eller annan verksamhet, som af en i sådan stad boende riksdagsman till äfventyrs innehafves, samt eljest alltid medför uppoffringar, hvilkas betydelse och storlek för den ene riksdagsmannen i förhållande till den andre svårigen lär kunna bedömas, torde giltiga skäl förefinnas för bibehållande af den hos oss,

likasom i allmänhet i de länder, der riksdagsmannaarfvode gifves, antagna grundsats om lika arfvode åt alla de ledamöter af riksdagen, som för riksdagsmannabefattningens utöfvande åtnjuta ersättning.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och med anmärkande tillika, att motionären i sitt ändringsförslag af förbiseende, såsom han inom utskottet tillkännagifvit, uteslutit det förlidet år stadgade tillägg till ifrågavarande §, afseende arfvodesberäkningen för det fall att riksdagen sammanträder i följd deraf att Konungen, med upplösande af riksdag, förordnat om nya val, får utskottet hemställa,

att herr Anderssons motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 1 april 1892.

På utskottets vägnar:

O. BERGIUS.

Reservation

af herrar *Bergius, Alin, Gustaf Berg, Kajerdt, friherre Wrangel von Brehmer, G. Andersson* och *Hedin*, som hemstält, att Riksdagen måtte såsom hvilande för vidare grundlagsenlig behandling antaga följande förslag till ändrad lydelse af § 23 riksdagsordningen:

§ 23.

1. *Ledamot af Andra Kammaren, som icke är bosatt i stad, der Riksdag hålles, åtnjuter af statsmedel ersättning för resekostnad till och från riksdagen samt arfvode af ett tusen tvåhundra riksdaler för hvarje lagtima riksdag; dock att, när antingen Konungen upplöser riksdag, innan den varit fyra månader tillsammans, eller ledamot af kammaren eljest afgår från sin befattning under riksdagen, innan så lång tid af dess sammanträde förflutit, eller riksdagen sammanträder i följd deraf att Konungen, med upplösande af riksdag, förordnat om nya val, så ock under urtima riksdag, kammarens*

ledamot undfår, jemte resekostnadsersättning, i dagtraktamente tio riksdaler, hvilket dock ej må öfverstiga sammanlagdt ett tusen tvåhundra riksdaler. Ledamot af Andra Kammaren, som är bosatt i stad, der Riksdag hålles, åtnjuter af statsmedel i arfvode eller i dagtraktamente, der sådant eger rum, hälften af hvad ofvan är sagdt.

2. Den ledamot af kammaren, som icke i rätt tid vid riksdagen sig inställer, skall för hvarje dag han uteblifver vara förlustig af arfvodet ett belopp, som motsvarar det honom enligt nästföregående moment tillkommande dagtraktamente.

Herrar von Strokirch och Samzelius hafva velat tillkännagifva, att de ej öfvervarit behandlingen af detta ärende inom utskottet.

Herr Billing har jemväl begärt att här få antecknad, att han ej deltagit i ärendets slutliga behandling.